

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvvm Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

71. Polychronivs vir nobilis & diues legavit pijs locis omnes redditus annuos per decennium ex jurisdictionibus A. & B. cum obligatione Missæ perpetuæ, quæ jurisdictiones cum alteri domino post illius ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

causant actiones eorum malas, sed perinde se habent, ac si dicerent ad histriones illos; non cupimus, ut vestras exhibeatis comœdias sat obscœnas, si tamen ex hypothesi & vltaneâ mentis determinatione exhibituri sitis, siue hâc stante conditione, quod exhibere illas intendatis omnino iam determinati, hanc offerimus pecuniam, ut locum ad videndum concedatis. *Atque sic etiam patet ad rationes in contrarium.*

LXXI. *Polychronius vir nobilis & pius legavit p̄s locis omnes annuos redditus per decennium ex Iurisdictionibus A. & B cum obligatione Missæ perpetuæ. Iste Iurisdictiones vindicantur alteri domino. Queritur. Quid fiat hoc legato? An hæres alioquin diues ex alijs hereditatis bonis satisfacere teneatur?*

Videtur hæres non teneri. Tum quia legatum rei alienæ, quam testator ignorabat esse alienam, non valet, ut vniversim docet *Couarr. in C. filius noster. n. 4.* aut saltem, nisi legatarius sit persona coniuncta v. g. Vxor vel Consanguineus, ut cum plerisque alijs docet *Dicastillo de Iust. L. 2. Tr. 19 D. 2. n. 118.* Atqui præsens legatum est rei alienæ ignoratæ, nec fit personæ coniunctæ. Ergo &c. Tum quia quodocunque res, vnde præstatio legati fieri debet, ponitur in eadem oratione, & non in diversa, tunc deficiente re illâ, deficit eiusdem dispositio per legatum, & demonstratio

stratio ipsius vitiat legatum, vt ex Bartolo, Decio, Castro, & alijs Iuris Consultis docet Sanchez L. 4. *moral. Concil. c. 2. Dubit. 18. n. 2.* Sed in Casu nostro res, (nimirum redditus annui ex Iurisdictione A. & B.) vnde præstatio legati fieri debet, ponitur in eadem oratione; dicit enim Polychronius: *Lego huic loco pio omnes annuos redditus per decennium ex Iurisdictionibus A. & B.* Ergo re illâ deficiente, aut intereunte per vindicationem alterius domini, deficit & interit dispositio de eâdem. Ergo hæres ad nihil ultra tenetur.

Resp. Polychronij hæredem obligari pro redditibus annuis alteri domino vindicatis ad satisfaciendum ex alijs hæreditatis bonis. Probat. 1. Si Polychronius testator cogitasset, Iurisdictiones A. & B. alteri domino vindicandas, & redditus annuos ex eis impediendos, vero simillimum est, ipsum ex alijs suis bonis prouisurum fuisse. Ergo sicuti tunc aliunde fuisset prospectum, ita etiam nunc iudicandum, ex alijs hæreditatis relictæ bonis satisfieri debere. Argumentum hoc continet vniuersalem regulam, quam plurimum valere, & ex ea interpretationem à Iudice fieri debere, tum in alijs, tum maximè in dispositionibus ad pias causas, qualis est præsens, docet ex communi Authorum Aloysius Riccius in *praxi Tom. 2. P. 3. Resol. 364.* Confirmatur idem argumentum. Finis principalis in hoc casu est
refrige

refrigerium animæ. Ergo cum anima cunctis bonis præferatur *L. Santimus. C. de Sacrosanct. Eccles.* Omnia bona testatoris censentur obligata pro refrigerio illo animæ procurando. Ergo, pereunte vno partiali bono in hunc finem designato, non tollitur obligatio, sed tantum transfertur quasi, & inhæret reliquis bonis restantibus. Probat 2. Polychronius testator prædictos redditus non reliquit pro mera Eleemosyna, sed pro onere missæ perpetuè dicendæ, quam veluti Beneficiū quoddam erexit & dotavit. Ergo cum talis dotatio habeat se ad instar dotis muliebris, & tacitam hypothecam inducat, vt præter alios docet Pax Iordanus *Volum. 2. Elucubrationum L. 10. tit. 7. n. 51.* obligatur hæres ex alijs Polychronij bonis, vtpote hypothecatis, satisfacere pro illis redditibus alteri domino vindicatis. Probat 3. Si testator leget 100. aureos pro missis 300. in aliqua Ecclesia dicendis, & stipendium Sacerdotibus præstandum augeatur, obligatur hæres, supposita hæreditatis capacitate, ex alijs bonis augmentum superaddere, & defectum supplere, vt docent August. Barbosa *de Potest Episc. P. 2. Alleg. 29. n. 7. Diana P. 2. Tr. 14. Res. 17.* & plures apud hos. Ergo etiam in nostro casu tenetur hæres ex alijs hæreditatis bonis defectum seu interitum reddituum assignatorum pro missa perpetua supplere. Consequentia patet à paritate
ratio;

rationum & circumstantiarum; nam 1. in utroque casu non dantur 100. aurei & reditus annui pro mera Eleemosyna, sed pro sacris dicendis. 2. in utroque casu hæreditas relicta est sufficiens ad defectum istum ex alijs bonis supplendum. 3. in utroque casu rationaliter & legitime præsumitur mens testatoris, quod scilicet non voluerit, unquam minui aut tolli missas, vel celebrari absque iusta recompensatione, sed potius statuerit, hunc defectum aut interitum suppleri ex alijs suis bonis, ut bene Riccius *loc. cit.* Ex quibus omnibus clarè habetur, designationem illam annuorum reddituum ex his Iuris dictionibus non esse *Substantiam* Legati, sed merum *modum*, unde recuperetur; modus autem etsi pereat, remanet tamen substantia, ut ad præsentem quæstionem ait Sanchez *loc. cit.*

Ad 1. in Contrarium dicimus ab hac doctrina, quam continet maior obiectionis, excipi legatum ad pias causas, ut docent Anton. Gomez Tom. 1. *Variarum Resol. c. 12.* Cardin. de Lugo *de Iustit. D. 24. n. 266.* & alij communiter. Atqui legatum in nostro casu est ad pias causas. Ergo excipitur.

Ad 2. Supponi in Minore, quod non probatur, scilicet in vna eademque oratione totum legatum contineri, de quo consulendæ sunt ipsæ litteræ. Interim dato hoc, non concessio. Distinguitur Mai: cū Riccio & Sanchez

loc. cit. Si aliunde mens & intentio testatoris nō legitimè & sufficienter cognoscatur, cōceditur: secus negatur. In proposito autē mentē & intentionem Testatoris in contrarium legitimè & sufficienter aliunde cognosci, ostendunt abundè allatæ rationes. Quare Molina *de Instit. Tom. 1. Tr. 2. D. 196.* ait, ex coniecturis & fundamentis allatis non tantū in foro interno, sed etiā externo præsumendū, & à Iudice decernendū esse, testatoris volūtatē fuisse, vt, si præter opinionem res legata cognoscetur aliena, ideòque ab altero Domino vindicaretur, tantūdem ex alijs suis relictis bonis substitueretur.

LXXII. *Popo vir quidam nobilis ac diues, dum nuper in syluis oberrat, manifesta indicia metalli deprehendit. Conuenit ergo mox Dominum fundi, nullaque eius, quod deprehenderat, mentione factâ ab eodē emit communi pretio fundum illum; in quo empto vix incipit fodere, statim diuitem venam metallicam inuenit, ac longè maximum inde lucrum eruit. Queritur. Vtrum Popo communi pretio emere potuerit fundum, in quo solus nouit latere venam metalli?*

Videtur non posse. Ita Vasquez, Turrianus, & alij, quos refert & sequitur Diana *part. 9. Tr. 5. R. 17.* Tum quia non seruatur æqualitas inter rem venditam & pretium, cum illa non tantū duplo (vbi tamen iam locū habet *l. 2. C. de rescind. vend.*) sed centuplo, imò mille-